דחפי׳ חקשויי. חבר לתשמיש לח חקשו והיח שהיתה יודעת בדבר

אמרה לשלוחי יהושע בלשון זה: דאמר מר. במכילתא בפ׳ יתרו:

אמרה ימחל לי בשביל הכל ופשחים וחלון. במכילתא [שם] תניא הכי

אמרה רבש"ע בג' דברים חטאתי בג' ימחל כרו בחבל ופשתים וחלון

שהיו מנאפים עולין אליה בחבלים

דרך החלון ויורדים וגם טמנתם

בפשתי הען ובאותן שלשה דברים

עלמן זכתה להליל השלוחים:

אסור לסייען. בשעת איסור הבמות

כגון בזמן הזה דקדושת ירושלים

אין אחריה היתר: אורויי להן.

היאך יעשו: זילו דברו פרין

עובדי כוכבים בחורים בני גיל אחד

שכן נוי לדבר: דמסקה ימה שירטון.

לימו"ן כהן בלע"ז ומתייבש ונעשה קרקע

דבעינן שלא נשתמש הדיוט במזבח:

ואייתו ליבי חדתי. שלא נשתמש בהן

אדם שלא יהא שברי כלים: ואפקו

נורה ממרה כו הדתה. נ"ל שהוח

פויישי"ר בו של איסתמא אליי"ר בלע"ז

שמוליאין בו אש מן האבנים: ה"ג

כמאן כר"א כן שמוע דקניא ר"א

בן שמוע אומר מה מובה כו'. ובת"כ

היא שנויה בפרשה ראשונה: לפוב

אחד אומר. ברייתה זו משובשת

בספרים ושנויה היא כחו בספרי בברכת

כהנים וכך היא שנויה הא כילד

מקום מזבח בחמשים וכל הבית בשש

מאות רבי אומר בשם אבא יוםי

בן דוסתאי גבה מכל שבט חמשים

שהן שש מאות ר"א בן שמוע אומר

ויקן דוד את הגורן כדמפרש בענין כמו

ויתן דוד לארונה לו במקום [שקלי]

זהב משקל שש מאות אבל הבקר לעולה

והמוריגים וכלי הבקר לעלים בכסף

שקלים חמשים ויאמר לאו ארונה וגו׳

(ע"כ הגי") והכי פירושא דקרא ויקן

דוד את הגורן ולא פירש במה קנאו

שהרי פירשו במקום אחר כבר

(דה״ה כה) ויתן דוד לחרונה במקום

וגו' ואת הבקר קנה בכסף שקלים

חמשים (זהב): (כ) הא מודה

ר' אלעזר בבמה. דהתני המוריגים

לקח דוד לעלים כדבר ארונה: משקל כ

שם מחות. לקמיה מפרש כסף

שוה משקל שש מאות זהב לנו: מעה

של טורבל. כך נקרא במסכת פרה

(פי"ב מ"ט): עיוא דקורקסא. כמין עו

של עץ ויש בו יתידות חדים [וגם

ומוליכו ומביאו על הקשים של דישה

לאחר שנידושה ומתחתכין ונעשין

תבן לו: מחי קרח. דהוח עשוי חרילים

ומוכן לדוך להו ולדוק: כסף שש לוו

עשוי]

חרינים חרינים קרני"ש

עולמי גילאי. לכו וקחו

אחרי פרש' ו ה"א, ספרי רא ע, ג) ירוש' מגילה פ"א הי"

כ: וע"ע תו' ב"ב ח. ד"ה איפרא

וסנהדרין לט. ד"ה דהורמיז,

מוחות כד ח״ר ויכרא ודרה ()

תנחות ככ, ת"ב ויקרא נדבה פרש' ד פ"ו ה"ה, 1) ע' לש"ח כח"ח, ח) ע' ספרי נשא מב, ראה קי, ברכה שנב, ע) תנחות ככ. וע"ו כד:, י) ספרי נשא וברכה וע"ו כד:, י) ספרי נשא וברכה

שם. כ) תוספי דכלים פ"ק ה"י, שם, ל) מוספי דכנים פיקה היי", ל) לעיל סא: [מנחות לה.], מ) [וע"ע תו' כחובות לע. ד"ה נתן, ובב"מ מד: ד"ה אחד, ובשבועות מד: ד"ה התקבלת,

כמו:

בד אבג מיי׳ פי״ט מהל׳ בר אבג מייי פיייט מהני מעהייק הלכה טו: בח ד מייי פייו מהלי איסורי מזבח הל"ג ופייו הלי ג: בו ה מייי פייו מהלי בית הבחירה הלי יא ופייג מהל' ביאת מקדש הל' ב:

תורה אור השלם

 דַבֶּר אָל אָהַרן וְאָל בְּנְיוּ וְאָל כְּל בְּנִי יִשְׂרָאל וְאָמַרְתָּ אֲלִיהֶם זָה הַדְּבָר אֲשֶׁר צְּוָה יְדְּוָה לָאמר: ויקרא זו, ב יְהְוָה לַאמֹר: ויקרא יז, ב 2. וַיִּתַּן דְּוִיד לְאָרְנָן בַּמֶּקוֹם שָׁקְלֵי זְהָב מִשְׁקַל שֵׁשׁ מֵאוֹת: דה"א רא רה

דה"א כא, כה 3. ויאנור הפולף אַל אֲרוְנָה לֹא בִּי קְנוֹ אֶקְנָה מֵאוֹתְף בִּמְחִיר וְלֹא אַעְלָה לִיהוְה אֱלֹהִי עלוֹת חנם ויקו דוד את הגרו ואת

וְּבֶּט זְיֵּאֵן זְּיִוֹי אָתְּר זְּאֵן זְּאָת הַבְּּקֶר בְּבָסָף שְׁקְלִים הֲמִשׁים: ש״ב כד, כד 4. זִיאמֶר אֲרְוְנָה אָל דְּוָד יְּקָח וְיֵעַל אֲדֹנִי הִמֶּלֹךְ הָטוֹב בְּעִינְוּ (בְּעִינְיוּ) רְאַה הַבְּקָר לְעלָה וְהַמּרִגִּים וּכְלֵי הַבָּקָר לְעִצִים:

יְנִימּוֹ זְּיִם וּרְּצִי יִנְּבְּיָּוֹ לְצִבּים. ש״ב כד, כב 5. הַנָּה שַּׁמְתִּיךְּ לְמוֹרָג חָרוּץ הַדְשׁ בַּעַל בִּיפִיוֹת תָּדוּשׁ הָרִים ותדק וגבעות במץ תשים: ישעיה מא, טו

ישציה מא, סו 6. וְנָסָע אֹהֶל מוֹעֵד מִּחְנֵה הַלְּוִיִם בְּתוֹךְ הַמְּחֲנֹת בַּאֲשֶׁר יַתְנוֹ בַּן יִפְעוּ אִישׁ עַל יְדוֹ לְדְגַלִיהָם: במדבר ב, יו

מוסף רש"י

איפרא הורמיז. נכרית היתה וכך שמה, ולשון יוני איפרא חן, כמו (צ"מ קיט.) אפריון נמטייה לר"ש, הורמיז כמו וב"ב עג.) מו של האונויו במו (כל פגה) הורמיז בת ליליתא, כלותר יופי שדים היו לה (נדה ב:) שירטון. חול ורפש וטיט שהים גורש (שבת נו:) עיזא דקרקסא. דף גדול ועב וו) ציא ז קר קסא. דף גדוענ מאד ורחב וערוף בפגימות הרבה לרוחבו, עמוקות תכופות זו אלל זו ודשין בו תבואה שמעבירין עליו הבהמות והפגימות נכנסו בדייש ו**התבואה נחבטת** (ע"ז כד: וכעי"ז נותנין עליו להכבידו, קורקסא, נסר גדול מלא יתדות: דדיישן שאי. שנותנין אותו על התבואי וקושרין בו שוורים ומושכין אותו ונידושת התבואה: מאי קרא. מוריגים לטורך דישה, דכתיב מורג וכתיב תדוש (מנחות כב.) למורג חרוץ. טרוף בפגימות והן פיפיות (ע"ז שם). חרון, יפה ומלמיד (מנחות שם)

אסור לסייען ואסור לעשות שליחותן. תימה לר' יוסי דאמר לעיל בפרק ב"ש (דף מה.) דקדשי עובדי כוכבים השוחטן בחוץ חייב לא ה"ל למיתני הכא לשון אסור כדמוכח בריש פ' בתרא דיומא (דף עג:) דחיוב שלו כרת לית ליה למיתני אסור וי"ל דקתני

אמור לפי שיש כמה טבודות דלא מיחייב עלייהו בחוץ דאסור לסייען דגורינן אטו עבודה דבת חיובא: כמאן כרבי אלעזר בן שמוע בו׳. עיקר מילמיה במנחות

בהקומן רבה (דף כב.): גבה חמשים מכל שכם ושבם שהן שש מאות. הא דכתיב הכא כסף והכא זהב מפרש לקמיה דה"ק גבה כסף שוה ני שקלים של זהב לכל שבט דהיינו שוה שש מחות זהב לכל השבטים ור"ת אומר שיש במדרש דנתן לו חמשים שחלי זהב דהיינו שש מאות שקלי כסף וקשה דבפ׳ שור שנגח (ב״ק דף לו.) משמע דדינר של זהב שוה כ״ה של כסף ואומר ר"ת דדינר של זהב עב כפלים משל כסף ותדע מדאמרי׳ בפ׳ אלו טריפות (חולין דף נה:) גבי טחול ואי אישתייר ביה כעובי דינר זהב כשירה משמע דמשונה בעוביו משל כסף י: אימא בכד מקומות מחנה ישראל. שאפילו

הדאפילו אקשויי נמי לא אקשו ומנא ידעה ⁰ דאמר מר אין לך כל שר ונגיד שלא בא על רחב הזונה אמרו בת י' שנים היתה כשיצאו ישראל ממצרים וזנתה [כל] מ' שנה שהיו ישראל במדבר אחר נ' שנה נתגיירה אמרה יהא מחול לי בשכר חבלא חלון ופשתים: אמר מר ועובדי כוכבים בזמן הזה רשאין לעשות כן מנא ה"מ דת"ר ידבר אל בני ישראל בני ישראל מצווין על שחומי חוץ ייואין העובדי כוכבים מצווין על שחומי חוץ לפיכך כל אחד ואחד בונה לו במה לעצמו ומקריב עליה כל מה שירצה א"ר יעקב בר אחא אמר רב אסי באסור לסייען ולעשותם שליחותן אמר רבהם יולאורינהו ח [להו] שרי כי הא סדאיפרא הורמיז∘ אימיה דשבור מלכא שדרה ₪ קורבנא לרבא שלחה ליה אסקוה ניהליה לשם שמים אמר להו לרב ספרא ולרב אחא בר הוגא זילו ודברו תרי עולמי גולאי וחזו היכא דמסקא ימא שירטון ושקלו ציבי חדתי ואפיקו נורא ממרא יו חדתא ואסקוה ניהליה לשם שמים א"ל אביי כמאן כר"א בן שמוע

ידתניא ר' אלעזר בן שמוע אומר מה מזבח שלא ישתמש חֹ בו הדיום יאף סדתניא ר' אלעזר בן עצים שלא ישתמש בהן הדיום והא מודה ר"א בן שמוע בבמה דתניא כתוב אחד אומר ¹ויתן דוד לארנן במקום שקלי זהב משקל שש מאות וגו' ₪ וכתיב יויקן דוד את הגרן ואת הבקר בכסף שקלים חמשים הא כיצד יו גובה מכל שבט ושבם חמשים שהן שש מאות רבי אומר משום אבא יוסי בן דוסתאי בקר יי[ועצים] ומקום מזבח בנ׳ ייוכל הבית כולו בשש מאות ר"א בן שמוע אומר בקר ועצים ומקום מזבח בנ' וכל הבית כולו בשש מאות דכתיב יואמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדוני המלך [המוב בעיניו] ראה הבקר לעולה והמוריגים [וכלי הבקר] לעצים ורבא אמר לך התם נמי בחדתי מאי יימוריגים אמר עולא ממה של מורבל מאי ממה של מורבל אמר אביי או עיזא דקרקמא דדיישן דישאי 🗗 אמר אביי יו מאי קרא זהנה שמתיך למורג חרוץ חדש בעל פיפיות מקרי ליה רבא יו לבריה ורמי ליה קראי אהדדי כתיב ויתן דור לארגן וגו' וכתיב ויקן דוד וגו' יהא כיצד גובה מכל שבט ושבט חמשים שהן שש מאות ואכתי קשיין מו אהדדי התם כסף הכא זהב אלא ה"ק מו גובה כסף במשקל שש מאות זהב: קרשים קלים נאכלים יו [בכל מחנה ישראל]: אמר רב הונא בכל מקומות ישראל ₪ אבל מחנה לא הוי איתיביה ר"נ לרב הונא ומחנות במדבר לא הואי והא תניא∘כשם ייַּישמחנה במדבר כך מחנה בירושלים מירושלים להר הבית מחנה ישראל מהר הבית לשער נקנור מחנה לויה מכאן ואילך מחנה שכינה והן הן קלעים שבמדבר ₪ אלא אימא בכל מקום מחנה ישראל פשימא מהו דתימא איפסלו ביוצא קמ"ל ואימא ה"ג אמר קרא יונסע אהל מועד יאע"פ שנסע אהל מועד הוא תניא רשב"י אומר עוד אחרת היתה או וחיל עורת נשים היא ולא היו עונשין עליה ובשילה לא היו אלא שני מחנות בלבד הי מינייהו לא הוה אמר רבה כב מסתברא דמחנה לויה 🕆 הואי דאי סלקא דעתך מחנה לויה לא הואי

הגהות הב"ח

שני

יבכורות נ. ד״ה דמזדבנא.

(A) גם' דמחנה לויה מיהא הואי: (3) רש"י ד"ה הא מודה לייל קודם ד"ה כתוב אחד כוי [ושם ל"ל ויתן דוד לארגן] בתקום שקלי זהב משקל וכוי נכסף שקלים חמשים שנאמר (ויקו) וויאמרן דוד וגו׳ והכי שו דקרא וכו' ולא פי' במה וכו' חמשים הס"ד:

לעזי רש"י

לימו"ן. טיט, בוץ. פויישו"ר פוישי"ל. מצית (חתיכת פלדה שחובטים בה את הצור כדי להוציא ניצוץ). אציי"ר. פלדה. ירני"ש קריני"ש. חריצים.

שינויי נוסחאות

א] גי׳ סילחוט בחבל בחלוו אן גי סילקוע בורבי בוירון ובחומה (ח"א מהרש"א וע"ש): ב] הגי' ככתה"י ואסור לעשות שליחותן, וכ"ג התוסי, וכן גי' הירושל' פ"ק דמגילה. ועי' חכמת שלמה או"ח סי' ש"מ ס"א חבנתם שנתה חו"מ סף ש"מ ס"מ דגיי דשמעתון יש לפרש דאין איסור מסייע אלא אייכ עושה כן בשליחות הגוי, משא"כ להירוי מפורש דאסור גם מסייע בלחוד עי"ש. וע' במש' יהודה יעלה ע" ע" פון דע פנום "הארט" עניט יו"ד סי' קמ"ו שחילק עוד בין הגירסחום בענין חחר: גן 5"ל רבא (*ש"ם): דן ולאורויי להו (כ"צ): הן שדרה עגלא תילתא לקמיה דרבא שלחה ליה כו לקמיה ובא שלווה ליה בל כל"ל (*m·m): 1] גיי רש"י גילאי וכ"ה בכי"ל, וכ' מהרש"א דכ"ה נכון: ז] גי' ד"ו ממגנא. וכע"ז בכי"מ ול' ובכל דפוסים הישנים. ולפנינו עפ"י כה"ז. ס"ל ממנא (כי"ב וג'): ח] ל"ל נשתמש. וכן בסמוך (*ב"ש). וכ"ה במנחות כב נ״א: מ] חיבת וגו׳ ליתא בכי״ל: נ״א: מ] חיבת הגו׳ ליתא בכי״ל:] ראה גירסא הנכונה בפרט״י: א] במנחות שם איתא רב יהודה ובע"ז הוא סתמא ע"ש (הגרי"ב): יב] ל"ל דשתאי (ש"ח): יג] ככתה"י וכן בתנותות רב יוסף: יד] ל"ל רחבה ("ש"ח): מו] קשיין קראי אהדדי (ש"ח): מון ל"ל אימא ותיכת ה"ק נמחק יז] מיכת נאכלים נמחק*: "m":m": לרב הונא וכו׳ כנ״ל והשחר נמחק (*ש"מ): ים] כשם שהיו מחנות במדבר כך היו מחנות בירושלים כל"ל (*ב"ש): ב] שבמדבר אימא כן שבמדבר אימא בכל מקומות מחנה ישראל כל"ל (ש"מ): כא] היתה שם חיל ועזרת נשים ולא היו כו' (ב"ש, כ"צ). וכ"ה נש"מ לולל דל"ג :מיל: כבן ל"ל אביי (*ש"מ):

מחום שקלי והב. וה"ק כסף שוה שקלים חמשים של זהב גבה מכל שבט ושבט: בכל מקומות ישראל. קה סלקה דעתך השתה דאפי׳ יצה אחד מהן חוך למחנה ישראל אוכל קדשים קלים שם: שער נקנור. של עזרה היה לו שער המזרח [מדות פ"א מ"ד]: והן הן קלעים שבמדבר. לפנים משער נקנור הוה כמקום לפנים מן הקלעים במשכן: אימה בכל מקומום מחנה ישראל. שאפי׳ בשעת סילוק מסעות אין נפסלים אלא מוליכן עמו ובמקום חנייתן אוכלין לחו במחנה: עוד אחרם היפה. מחנה רביעית חלוקה מהר הבית ומעזרה: ולא היו עונשין עליה. על הנכנס לה בטומאה. במסכת כלים (פ"א מ"ח) מפרש מה היא חלוקתו מהר הבית: דמחנה לויה מיהא הואי. ומחנה ישראל הוא דחסר דאם לא כן דמחנה ישראל הואי ולא מחנה לויה:

בהן 5"ל ממגנא ("ש"ם. לאה אות ז: בז] בכתה"י פוישי"ל. ופ"י תלית. ואציי"ר פ"י פלדה (לעוד וש"ם: בח] היא בתורת כהגים כל"ל ("צ"ק): בש] בכתה"י נוסף ומה מפורש בענין: ל] בכתה"י לארבן וכן הניה צ"ח וכ"ה בנת" לפעינו. [נע"ת הגיה בנת" ארונה ול"ב]: לא] שנאמר ויאמר לל"ל ("ש"ם: לב] ל"ל והב משקל (ש"ם: לג] זהב, אלמא מודה ר' אלעזר בבמה דקתני המוריגים וכרי (ככתוב בדבור הקודם) וצ"ק. ב"ב וג'). ודלא כהב"ח אות ב"ל ל"ל היא ("ש"ם: לל"ל היא "ש"ם: ב"ל בשש (ב"ש). וכ"ה בנת" דכי"מ: לא] ל"ל הוא "ש"ם: בלן וב"ש: בלן דבחיוב (ש"ם: